

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 493/2012-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. decembra 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti M. K., D., Z. H., Š., H., a M. K., Š., zastúpených advokátom JUDr. A. S., D., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/140/2008, za účasti Okresného súdu Martin, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. K., Z. H., Ľ. B. a M. K. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/140/2008 porušené boli.

2. Okresnému súdu Martin prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/140/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. M. K., Z. H., Ľ. B. a M. K. priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré im je Okresný súd Martin povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Martin je povinný uhradiť M. K., Z. H., Ľ. B. a M. K. trovy konania v sume 943,02 € (slovom deväťstoštyridsaťtri eur a dva centy) na účet ich právneho zástupcu JUDr. A. S., D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 493/2012 z 18. septembra 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. K., Z. H., Ľ. B. a M. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/140/2008 (ďalej aj „namietané konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú v konaní začatom na okresnom súde 25. júla 2008 v procesnom postavení žalovaných v 8. až 11. rade.

Sťažovatelia uviedli, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo namietané konanie právoplatne skončené.

Okrem toho, že sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň sa domáhajú prikázať okresnému súdu konať v namietanom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon sa domáhajú priznania finančného zadosťučinenia (každému) v sume 6 000 € a úhrady trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 834/12 doručeným ústavnému súdu 26. októbra 2012, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Po skutkovej stránke sa jedná o náročnú vec a to vzhľadom na veľký okruh účastníkov a aj úmrtia v priebehu konania. Ďalej sú tu problémy ohľadom stotožnenia parcel, nakoľko súd rozdiely v parcelách v pozemkovej knihe, komasačných hárkoch a v listoch vlastníctva, ktoré boli vytvorené ROEP-om v obci Š., bol vyhotovených vo veľmi zlej kvalite. Až po vyjasnení skutkového stavu, čo sa týka parcel okruhu účastníkov súd môže pristúpiť k riešeniu samotnej merity veci. Po odstránení týchto skutkových problémov po právnej stránke je možné vo veci rozhodnúť. Navrhovateľ po právnej stránke podľa zákonného sudcu nepodal správny návrh, nemalo by sa jednať o návrh na určenie vlastníctva, resp. spoluvlastníctva, ale na určenie, či nehnuteľnosti, resp. ich podiely patria do dedičstva po právnych predchodcoch. Ak súd tak posúdi danú vec, je možné, že dôjde k zamietnutiu so zreteľom na nedostatočnú aktívnu legitimáciu.

Prekážky postupu konania podľa § 107 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. V priebehu konania zomrela odporkyňa v rade 12), preto bolo potrebné upresniť okruh účastníkov, ktorých upravil právny zástupca navrhovateľa v mesiaci september 2009.

Prietahy, ktoré podľa názoru súdu spôsobili sťažovatelia. Zákonný sudca poukazuje na svoje vyjadrenie k sťažnosti riešenej predsedníčkou súdu pod Spr 2018/11 zo dňa 20. 05. 2011.

Prietahy, ktoré boli spôsobené súdom, ak pripúšťate, že k nim došlo. Som toho názoru, že vo veci zákonný sudca koná štandardne bez zbytočných prietáhov, sústredene tak, aby vo veci čo najskôr meritórne rozhodol.

Iné okolnosti, ktoré mali podľa Vášho názoru vplyv na prieťahy v konaní. Zmeny znalcov a nedodržiavanie súdnej lehoty na vypracovanie znaleckého posudku, žiadosti právnych zástupcov na odročenie pojednávania, ktorým sudca vyhovel.“

Okresný súd pripojil k vyjadreniu k sťažnosti aj tento prehľad dosiaľ vykonaných procesných úkonov v priebehu namietaného konania:

„- 11. 08. 2008 – súd vyzval navrhovateľa na predloženie listinných dokladov v lehote 10 dní

- 23. 09. 2008 - súd vydal uznesenie, ktorým navrhovateľovi nepriznal oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za návrh na začatie konania a za návrh na vydanie predbežného opatrenia*
- 04. 11. 2008 – súd vydal predbežné opatrenie a návrhu navrhovateľa vyhovel*
- 19. 12. 2008 – výzva na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie*
- 10. 02. 2009 – súd zistil, že chýba doručienka od odporcu v rade 3) (doručenie predbežného opatrenia), reklamácia na pošte*
- 20. 05. 2009 – spis doručený Krajskému súdu Žilina na rozhodnutie*
- 10. 07. 2009 – Krajský súd Žilina vrátil spis, predbežné opatrenie potvrdil*
- 13. 08. 2009 – súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľa na úpravu účastníkov konania*
- 19. 09. 2009 – pokyn sudcu na zisťovanie okruhu účastníkov v dedičskom konaní po nebohom odporcovi v rade 12)*
- 02. 11. 2009 – súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľa, aby oznámil adresu odporcu v rade 10), nakoľko na adrese uvedenej v návrhu je neznámy*
- 24. 11. 2009 – súd vytýčil termín pojednávania na deň 07. 01. 2010*
- 07. 01. 2010 – vypočutí účastníci konania, odročené na neurčito s uložením povinnosti právneho zástupcovi navrhovateľa doložiť doklady*
- 08. 03. 2010 – súd vyzval navrhovateľa na vyjadrenie sa*
- 19. 03. 2010 – pokyn súdu na expedovanie uznesenia Krajského súdu Žilina odporcovi v rade 12)*
- 16. 04. 2010 – urgencia právneho zástupcu navrhovateľa o vyjadrenie sa*

- 07. 05. 2010 – na Notárskom úrade JUDr. M. D. zistený okruh dedičov po nebohom F. K.
- 21. 07. 2010 – opätovná urgencia právneho zástupcu navrhovateľa
- 13. 08. 2010 – vytýčený termín pojednávania na deň 13. 09. 2010
- 13. 09. 2010 – vypočutí účastníci konania, odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania
- 30. 09. 2010 – vypracované uznesenie, ktorým súd v konaní ustanovil znalca
- 30. 09. 2010 – expedované uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania spolu s príkazom na úhradu preddavku na trovy spojené s dokazovaním
- 04. 11. 2010 – pokyn na zaslanie spisu znalcovi
- 09. 02. 2011 – súd vydal uznesenie, ktorým zrušil poverenie znalca Ing. L. T. a poveril znalca Ing. J. M. vypracovať znalecký posudok v lehote 90 dní od prevzatia spisu
- 22. 03. 2011 – 15. 04. 2011 – súd zisťoval adresu odporcov v rade 1) a 2), nakoľko nepreberá zásielky
- 28. 04. 2011 – vypracované uznesenie, ktorým súd poveril znalca ďalšou znaleckou úlohou
- 11. – 12. 05. 2011 – súdu vrátené niektoré doručky od expedovaného uznesenia s tým, že po vrátení všetkých doručeníek bude spis zaslaný znalcovi,
- 14. 06. 2011 – súd uznesením zrušil poverenie Ing. J. M. a znaleckou úlohou poveril znalca Ing. I. Š., ktorý zásielku súdu neprevzal, vrátila sa ako nedoručená 15. 07. 2012
- 20. 07. 2011 – súd telefonicky zistil, že znalec Ing. I. Š. nemôže vypracovať znalecký posudok zo zdravotných dôvodov, nakoľko je po operácii srdca
- 27. 07. 2011 – súd uznesením zrušil poverenie znalca Ing. I. Š. a znaleckou úlohou poveril znalca Ing. J. P.
- 29. 02. 2012 – súdu doručený znalecký posudok
- 01. 03. 2012 – pokyn sudcu na expedovanie znaleckého posudku a vyjadrenie sa k nemu
- 17. 04. 2012 – súd vytýčil termín pojednávania na 03. 05. 2012
- 30. 04. 2012 – sudca zrušil vytýčený termín pojednávania

- 01. 08. 2012 – právna zástupkyňa navrhovateľa bola vyzvaná súdom na zaslanie potrebného počtu pripomienok k znaleckému posudku a fotokópii listín
- 07. 09. 2012 – súd vytyčil termín pojednávania na deň 04. 10. 2012
- 04. 10. 2012 – súd vykonal pojednávanie výsluchom prítomných účastníkov konania a ich právnych zástupcov, ktoré odročil na 22. 10. 2012 z dôvodu úpravy návrhu navrhovateľom.“

Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 22. októbra 2012, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

Ústavný súd zo zapožičaného súvisiace súdneho súdu okresného súdu zistil, že jeho ostatným úkonom bolo pojednávanie 22. októbra 2012, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorý nebol dosiaľ písomne vypracovaný.

K vyjadreniu okresného súdu sťažovatelia zaujali stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 13. novembra 2012, v ktorom okrem iného uviedli:

„Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti prejednávanej veci sa nemožno stotožniť s názorom porušovateľa. Už v písomnom vyjadrení zo dňa 13. 10. 2010 sťažovatelia poukazovali na skutočnosť, že žalobný návrh je nesprávne formulovaný, a teda že tituly nadobudnutia u žalobcu nemôžu zakladať vzhľadom na všetky okolnosti dobromyseľnosť v držbe nehnuteľností a takáto držba nemôže viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním (na neexistenciu dobromyseľnosti žalobcu sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukazovali už aj na pojednávaní konanom dňa 13. 09. 2010). Rovnako sťažovatelia vo svojom písomnom vyjadrení poukazovali na to, že vo veci je správnejšie formulovať žalobný návrh tak, že právní predchodcovia žalobcu boli ku dňu svojej smrti vlastníckymi nehnuteľnosťami. Sú to všetko skutočnosti a vady žaloby, ktoré tu boli od počiatku jej podania u porušovateľa a v konečnom dôsledku na tieto nedostatky poukázal aj zákonný sudca vo svojom písomnom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľov. Z tohto dôvodu postup porušovateľa v tomto konaní bol nevhodný, pokiaľ vo veci nariadil znalecké dokazovanie, ktoré nariadenie z procesného hľadiska taktiež vykazovalo vady, na ktoré sme už upozornili v ústavnej sťažnosti a v ďalšom sa tohto nášho stanoviska pridriavame.

Porušovateľ žalobcovi neštandardne poskytol priestor na úpravu žalobného návrhu, na ktorý nedostatok sťažovateľa poukazovali podľa vyššie uvedeného ešte v roku 2010 a za týmto účelom bolo odročené aj pojednávanie konané dňa 04. 10. 2012. S odročením pojednávania za týmto účelom sťažovateľa prostredníctvom svojho právneho zástupcu nesúhlasili a poukazovali práve na zachovanie hospodárnosti konania. Žalobca bol v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, teda mal dostatok priestoru na úpravu žalobného návrhu...

Porušovateľ sa taktiež vo veci dopustil vážnej procesnej vady, nakoľko žalobca podaním doručenom porušovateľovi dňa 06. 06. 2012 navrhol okrem iného aj s poukazom na ust. § 92, ods. 1 O. s. p. pripustiť vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaných. O tomto procesnom návrhu súd však pozabudol rozhodnúť aj napriek tomu, že o takomto procesnom návrhu je potrebné rozhodnúť osobitným uznesením, ktoré je potrebné doručovať všetkým účastníkom súdneho konania, keďže proti takémuto rozhodnutiu je prípustný opravný prostriedok. Porušovateľ na pojednávaní dňa 04. 10. 2012 rozhodol iba o nepripustení zmeny žalobného návrhu. Aj existencia takejto vady v konaní sama o sebe zakladá odvolací dôvod podľa ust. § 205, ods. 2, písm. b) O. s. p. aj napriek tomu, že meritórne rozhodnutie sa môže javiť z právneho aj skutkového hľadiska ako správne, ale z dôvodu aj tohto procesného pochybenia môže dôjsť zo strany odvolacieho súdu k zbytočnému zrušeniu rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie, čo v konečnom dôsledku neprispieje k efektívnosti samotného konania.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovatelia zároveň namietajú aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP v znení účinnom v relevantnom čase, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom namietaného konania je rozhodovanie o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nie sú po právnej stránke v zásade zložité. Keďže v okolnostiach danej veci bolo pre rozhodnutie potrebné nariadiť znalecké dokazovanie a v konaní vystupuje veľký počet účastníkov, z ktorých niektorí v priebehu konania zomreli, ústavný súd pripúšťa určitú mieru faktickej zložitosti namietaného konania. Uvedená skutočnosť však podľa názoru ústavného súdu nemôže okresný súd zbaviť zodpovednosti za stav, v akom sa namietané konanie nachádzalo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu.

2. Čo sa týka správania sťažovateľov ako účastníkov namietaného konania v procesnom postavení žalovaných, ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by bolo

z hľadiska doterajšej dĺžky konania potrebné pripísať na ich ťarchu. Na takéto skutočnosti výslovne nepoukázal ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti.

3. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska posudzovania, či v právnej veci sťažovateľov došlo k zbytočným priet'ahom.

Ústavný súd hodnotiac doterajší priebeh namietaného konania, ktoré od jeho začiatku (25. júla 2008) až do meritórneho rozhodnutia vo veci (rozsudok okresného súdu bol vyhlásený 22. októbra 2012 a dosiaľ nebol písomne vypracovaný) trvalo viac ako 4 roky, konštatuje, že napriek tomu, že v uvedenom konaní nie sú evidentné obdobia nečinnosti, konanie je poznačené nesústredeným a neefektívnym postupom okresného súdu.

V uvedenej súvislosti ústavný súd už v rámci svojej judikatúry uviedol, že ak je konanie pred všeobecným súdom poznačené zbytočnými priet'ahmi v dôsledku neefektívnej činnosti, postačuje len vymedzenie najzávažnejších príkladov takejto neefektívnej činnosti, ktoré možno kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy (m. m. II. ÚS 131/02).

Podľa názoru ústavného súdu bolo namietané konanie neefektívne najmä v súvislosti s priebehom nariadeného znaleckého dokazovania. Okresný súd prvýkrát ustanovil znalca z odboru geodézie a kartografie uznesením z 30. septembra 2010, avšak ustanovený znalec vrátil spis okresnému súdu 19. novembra 2010 bez vypracovaného znaleckého posudku z dôvodu „*enormnej pracovnej zaneprázdnenosti*“. Okresný súd po vrátení predmetného spisu 9. februára 2011 (až takmer po 3 mesiacoch) ustanovil nového znalca, ktorý obdobne ako prvý ustanovený znalec vrátil súdny spis 18. mája 2011 bez vypracovaného znaleckého posudku s odôvodnením, že je „*zdravotne postihnutý a nemôže do terénu*“. Okresný súd uznesením zo 14. júna 2011 ustanovil v poradí tretieho znalca, ktorý mu však 20. júla 2011 vrátil súdny spis a oznámil, že znalecký posudok nemôže vypracovať zo zdravotných dôvodov. Až následne uznesením z 27. júla 2011 ustanovený znalec vypracoval znalecký posudok a predložil ho okresnému súdu 29. februára 2012.

Ústavný súd považuje za neakceptovateľné, aby vypracovanie znaleckého posudku trvalo 17 mesiacov od nariadenia znaleckého dokazovania, keďže za týchto okolností došlo k takému predĺženiu namietaného konania, že postup okresného súdu nemožno kvalifikovať ako ústavne konformný.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre uviedol, že všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická osoba alebo právnická osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje (vrátane poriadkových opatrení v zmysle § 53 OSP), aj vo vzťahu k súdnemu znalcovi. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca pri vypracovaní znaleckého posudku (III. ÚS 111/01, III. ÚS 56/02).

Skutočnosť, že okresný súd napriek vedomosti o tom, že odporca v 7. rade F. K. zomrel (uvedené to bolo už v zápisnici z pojednávania uskutočneného 7. januára 2010), menovaného aj v ďalšom priebehu súdneho konania bez ďalšieho uvádza ako účastníka vo svojich procesných uzneseniach, ústavný súd považuje za nesústredenosť v postupe okresného súdu, rovnako ako nerozhodnutie o procesnom návrhu žalobcu zo 6. júna 2012 na pripustenie vstupu ďalšieho účastníka do konania.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd zastáva názor, že pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné vo veci meritórne rozhodnúť skôr, ako sa tak napokon stalo na ostatnom pojednávaní uskutočnenom 22. októbra 2012, keď bol vyhlásený rozsudok vo veci samej.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v namietanom konaní bol síce plynulý, avšak neefektívnym zabezpečením znaleckého dokazovania došlo zo strany okresného súdu k zbytočným priet'ahom, čím bolo zasiahnuté aj do ústavou garantovaného základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. do práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby v záujme zavŕšenia ochrany označených práv vo veci (dosiaľ právoplatne neskončenej) konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia sa domáhajú priznania primeraného finančného zadosťučinenia každému v sume 6 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti, pričom poukázali najmä

na pretrvávajúcu právnu neistotu, v ktorej sa nachádzajú v súvislosti s tým, že namietané konanie vedené okresným súdom nebolo dosiaľ právoplatne skončené.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 7 C/140/2008 a najmä na jeho nesústreďený a neefektívny postup a zároveň berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. A. S. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá bola 763 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov konania za tri úkony právnej služby spolu v sume 943,02 € je nižšia, ako suma vypočítaná ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a neodporuje

tejto vyhláške. Ústavný súd preto priznal sťažovateľom úhradu trov konania v sume uplatnenej ich právnym zástupcom.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2012